

Seth

Aan het slot van Genesis 4, nadat de lijn van Kaïn is gekomen bij de zevende, Lamech, richt God onze aandacht weer op de lijn van Abel. We gaan terug in de geschiedenis, want we gaan er niet vanuit dat Adam pas weer gemeenschap met zijn vrouw had na de belijdenis van Lamech.

Seth (= *aangesteld, in de plaats van*) wordt geboren en Adam ziet in hem de zoon die de plaats van Abel inneemt.

We hebben al vastgesteld dat Abel een beeld is van de vermoorde Christus¹. Seth komt in diens plaats en is dus een beeld van de levende en opgestane Heer.

Abel en Seth samen wijzen op de gestorven en opgestane Christus. Zó zal Israël Hem straks ontmoeten, wanneer Hij terugkomt en Zijn voeten zullen staan op de Olijfberg².

Bij die ontmoeting gebeuren enkele bijzondere dingen.

Allereerst stort God over Israël de Geest der genade en der gebeden uit. Dat brengt hen tot inkeer. Zodra zij hun Messias zien herinneren zij zich dat Hij al eens eerder bij hen was, maar dat Hij stierf door hun toedoen. Het zal hen tot diep berouw brengen³.

Deze volgorde is heel belangrijk: eerst werkt de Geest der genade in hen, daarna zullen zij hun Messias zien.

Eigenlijk is dat vandaag niet anders voor een zondaar die zich bekeert. Gods Geest werkt in ons bekering⁴ en dan richt God ons oog op de Heer Jezus Christus, die overgegeven is om onze overtreding en opgewekt om onze rechtvaardiging⁵, lang voordat wij tot belijdenis komen.

¹ Hebrëen 11 : 24

² Zacharia 14 : 4

³ Zacharia 12 : 10

⁴ Romeinen 2 : 4

⁵ Romeinen 4 : 25

Daarna gaan we steeds meer begrijpen over Zijn verzoeningswerk aan het kruis, maar we leren ook onze eigen beperkingen kennen. Dat komt naar voren in de naam die Seth aan zijn zoon geeft. Enos betekent: (*zwakke*) *sterfeling*.

Enos

Bij de geboorte van Enos staat een merkwaardige opmerking: "Toen begon men de Naam des Heren aan te roepen"⁶.

Het woord *toen* is een aanwijzend voornaamwoord en betekent: *op dat moment of om die reden*. Het aanroepen van de Naam des Heren hangt dus samen met de geboorte van Enos. Men begint vanaf dat moment te bidden!

Waarom? Zwakheid maakt afhankelijk, en dan is de Heer de enige kracht.

Het is mooi als je de Heer Jezus hebt leren kennen als je Verlosser, en in principe weet je dat je vanaf je bekering leeft op grond van genade. Toch ondervindt je dat pas in het dagelijks leven.

Je merkt namelijk hoe kwetsbaar je bent. Je valt jezelf tegen. Je gaat begrijpen dat je het zelf niet redt, en dan ga je vanzelf je handen uitstrekken naar God. Je hebt Zijn hulp zo nodig!

Dat is de les van Romeinen 7, waar een gelovige leert uitroepen: "ik ellendig mens, wie zal mij verlossen?"⁷.

Is dat de taal van een gelovige? Ja, want je wilt wel⁸, maar het lukt niet.

Alleen als je echt tot God gaat roepen en ook gaat danken voor de Heer Jezus⁹, wordt het anders. Dan besef je dat niet alleen je bekering genade is, maar ook Gods hulp in het alledaagse leven.

⁶ Genesis 4 : 26

⁷ Romeinen 7 : 24

⁸ Romeinen 7 : 22

⁹ Romeinen 7 : 25

Genesis 5 - de lijn van Abel

Als het duidelijk is geworden dat *genade* het kenmerk van de lijn van Abel is, geeft God ons een uitvoerig overzicht van diens nakomelingen, veel uitvoeriger dan in de lijn van Kaïn.

Van elke generatie vertelt God ons hoe oud de vader is op het moment dat zijn (waarschijnlijk) oudste zoon wordt geboren en hoe oud hij wordt.

In de lijn van de genade volgt God elk mens nauwkeurig.

Het is opmerkelijk dat Abel in dit overzicht niet meer genoemd wordt. God schiept Adam en Adam verwekt Seth.

Toch zijn er verschillen tussen het begin van Adam en het begin van Seth.

Allereerst is er al een verschil tussen de schepping van Adam en Eva in Genesis 1 “naar ons beeld en naar onze gelijkenis”¹⁰ en hier in Genesis 5 “naar Gods gelijkenis”¹¹.

Beeld en *gelijkenis* liggen in elkaars verlengde, maar leggen wel een verschillend accent.

Beeld wijst op gezag en bestuur¹².

Gelijkenis wijst op capaciteiten, inzicht, keuzes. Daarin is de mens uniek. Hij *kán* besturen.

Zo wil God in Genesis 1 de mens namens Hem een bestuurlijke taak geven in de schepping.

In de zondeval is dat gezag aangetast en God noemt het bij Adam niet meer.

Vervolgens verwekt Adam Seth “naar zijn gelijkenis, naar zijn beeld”¹³.

Gelijkenis staat voorop, want we blijven als mensen uniek in onze capaciteiten. Het *beeld* is er weer, maar beiden zijn van Adam en niet langer van God. De zondeval laat diepe sporen na, maar God gaat in genade verder om bij de mens tot Zijn doel te komen.

Henoch wandelt met God

In dit overzicht¹⁴ staan de personen uit Genesis 5, met de leeftijd van hun vader bij hun geboorte, en met hun eigen leeftijd.

Dan vallen een paar dingen op:

- Noach is de eerste die geboren is ná Adam
- Noach is geboren ná Henoch.

Henoch en Noach zijn de eerste personen van wie God zegt dat ze met Hem wandelen (van Henoch lezen we dat zelfs tweemaal)¹⁵. Maar ze kennen elkaar dus niet. Zij kunnen elkaar niet bemoedigen en elkaars gedrag niet overnemen. Het zijn eenlingen in hun tijd en in hun omgeving.

De naam Henoch betekent ‘*onderwezen*’.

Onderwijs van God is vrij verkrijgbaar, maar je pikt het pas op als je met God wandelt.

Let wel: God is hier niet de Here God (Jehova Elohim)¹⁶, die het initiatief neemt om een relatie met de mens te hebben¹⁷.

Nee, het initiatief ligt bij Henoch, die uit zichzelf contact zoekt met de grote, machtige God (Elohim), om samen met Hem te wandelen.

Waar komt die behoefte vandaan?

Henoch is onder de indruk van Gods grootheid en macht in de schepping, maar beseft ook dat

¹⁰ Genesis 1 : 26

¹¹ Genesis 5 : 1

¹² Mattheüs 22 : 20

¹³ Genesis 5 : 3

¹⁴ uit de bijbehorende presentatie (zie website)

¹⁵ Genesis 5 : 22, 24 en 6 : 9

¹⁶ Genesis 2 en 3

¹⁷ Genesis 3 : 8

het contact tussen God en mens bijna helemaal is verdwenen na de dagen van Enos. Toen riep men de Naam des Heren nog aan, maar nu? Uit zichzelf zoekt hij dat contact weer op, en God staat dat toe! Niet vanuit een houding waarin God heel groot en Henoeh heel klein is, maar vanuit een soort gelijkwaardigheid waarin zij samen kunnen wandelen.

Samen wandelen is niet in de eerste plaats bidden. Het is veel meer dan bidden. Wandelen is tweerichtingsverkeer, gedachten uitwisselen in een sfeer van ontspannen omgang. Henoeh wil God beter leren kennen, en is nieuwsgierig naar Gods gedachten over talloze zaken. Hij krijgt dan ook dingen te horen die niemand anders in zijn omgeving te horen krijgt.

Kaïn noemt zijn zoon ook Henoeh¹⁸, maar het maakt nogal wat uit door wie je onderwezen wordt.

Als je een kind van God bent geworden, weet je in principe alle dingen¹⁹. Dat betekent dat je aanvoelt wat van God komt, omdat je de stem van de goede Herder kent²⁰.

Maar dat betekent nog niet automatisch dat je veel van Gods gedachten gaat begrijpen. Daarvoor is omgang met God nodig, stille tijd, niet alleen maar om je eigen problemen bij God neer te leggen (hoe goed en waardevol dat ook is!), maar ook om God te gelegenheid te geven om jou iets te geven.

Henoeh, de zevende vanaf Adam

In het Nieuwe Testament lezen we meer bijzondere dingen over Henoeh. Judas zegt over hem dat hij een profeet was: "over hen heeft Henoeh geprofeteerd"²¹.

Wie zijn die 'hen' waar Judas over spreekt?

¹⁸ Genesis 4 : 17

¹⁹ 1 Johannes 2 : 20

²⁰ Johannes 10 : 4

²¹ Judas : 14

De brief van Judas is een waarschuwing²², gevolgd door enkele voorbeelden uit het verleden die illustreren hoe actueel de waarschuwing is.

Judas waarschuwt voor mensen die de gemeente binnensluipen en doen alsof ze christen zijn. Zij spreken over Christus, maar verloochenen Hem in hun gedrag. Zij zijn "de weg van Kaïn gegaan"²³, dat is de weg van de eigenzinnige godsdienst. Daarmee hebben zij de weg van de genade (de weg van Abel en Seth) verlaten.

Zulke mensen ziet ook Henoeh om zich heen. Dat zijn niet in de eerste plaats de mensen in de lijn van Kaïn, want zij zijn niet onderwezen in Gods genade.

Nee, Henoeh kijkt dan naar de nakomelingen van Seth, mensen als Kenos, Mahalalel en Jered (en hun families), die zich ogenschijnlijk bevinden in de lijn van Gods genade, maar die door hun gedrag Gods genade veranderen in losbandigheid. En daarmee bewandelen ze dus "de weg van Kaïn".

Die mensen ziet Henoeh om zich heen, en zij lijken sprekend op mensen die zich vandaag christen noemen, maar die leven als een ongodelijke.

Henoehs profetie

Voor zulke mensen heeft Henoeh een profetie, een boodschap die hij namens God brengt. Daarmee is hij de eerste profeet in de Bijbel, ook al wordt dat pas bijna aan het eind van Gods Woord vermeld.

Zijn profetie luidt: "Zie, de Heer is gekomen temidden van zijn heilige tienduizenden, om oordeel uit te oefenen..."²⁴.

Dit is typisch profetie! Henoeh is heel stellig; zó stellig dat hij zegt dat de Heer al *is gekomen*,

²² Judas : 4

²³ Judas : 11

²⁴ Judas : 14

alsof die komst al achter hem lag, terwijl Zijn komst in oordeel zelfs vandaag nog in de toekomst ligt!

Al wandelend met zijn God heeft hij steeds beter zicht gekregen op Gods plannen met de mensen om hem heen. Hij heeft goed begrepen dat God die schijnheiligheid niet eindelijk blijft verdragen. God roept dat een halt toe door Zijn oordeel.

Het is heel opmerkelijk hoeveel God aan hem kan vertellen. Henoeh weet zelfs dat de Heer dat oordeel niet vanuit de hemel uitvoert, maar dat Hij Zelf uit de hemel komt. Bovendien weet hij dat de Heer niet alleen komt, maar “temidden van zijn heilige tienduizenden”. Het doet er in de profetie niet toe wie deze tienduizenden zijn, maar het tafereel in indrukwekkend.

Judas schrijft dat de profetie van Henoeh eigenlijk gericht is aan “dezen”²⁵, dus aan de binnengeslopen misleiders onder christenen. De lezers van zijn brief (en dus ook elk kind van God vandaag) zijn “geroepen, in God de Vader geliefd en in Jezus Christus bewaard”²⁶, die echter te maken krijgen met “spotters in de laatste tijd”²⁷.

De oudste profetie richt zich dus tot elke gelovige van vandaag, om niet alleen het geloof vast te houden, maar ook om er voor te strijden²⁸ en Gods gedachten uit te dragen, zoals Henoeh deed.

Het effect van de profetie

Hoeveel mensen zijn er door Henoehs boodschap tot inkeer gekomen?

Voor zover we weten niemand. Of het moet al zijn dat de toevoeging dat hij “de zevende van Adam af is” wijst op Lamech, de andere zevende van Adam af, maar dan in de lijn van

²⁵ Judas : 14

²⁶ Judas : 1

²⁷ Judas : 18

²⁸ Judas : 3

Kain. Van die Lamech weten we dat hij tot belijdenis van zijn zonden komt²⁹. Zou Henoehs profetie hem geraakt hebben? We weten het niet zeker, maar als het zo is zou het wel een heel bijzondere vrucht zijn...

Henoeh laat zich door het gebrek aan resultaat niet ontmoedigen. Hij blijft wandelen met Zijn God, en dat waardeert God door hem getuigenis te geven dat hij God behaagd heeft³⁰. Opmerkelijk dat de Septuaginta (de Griekse vertaling van het Oude Testament) het woord “wandelen” vertaalt met “behagen”, en dat de schrijver van de brief aan de Hebreeën die vertaling gewoon overneemt. Het laat zien dat het voor God een groot genoegen is om met Henoeh te wandelen.

God neemt Henoeh weg

Dat behagen van God heeft nog een gevolg: God wil niet dat Henoeh de dood ziet en neemt hem weg.

Dat is niet aan het einde van een dienstbaar leven, zoals bij Mozes³¹ en Elia³², maar ineens van het ene op het andere moment, midden in het leven. Henoeh wordt ‘slecht’ 365 jaar oud, nog niet half zo oud als anderen in Genesis 5.

Hij noemt zijn zoon Metusalach (= ‘man van het zwaard’, of ‘als deze gestorven is komt het’). Vooral die tweede betekenis van zijn naam is enorm. Henoeh wil duidelijk maken dat het oordeel onafwendbaar is, maar dat dat niet komt zolang Metusalach leeft.

Deze Metusalach is de langst levende persoon en in zijn sterfjaar is de zondvloed inderdaad gekomen.

Ook deze gegevens zijn niet alleen historisch betrouwbaar, maar bevatten een diepere laag met verwijzing naar ons geloofsleven.

²⁹ Genesis 4 : 23 - 24

³⁰ Hebreeën 11 : 5

³¹ Deuteronomium 34 : 6

³² 2 Koningen 2

leven volgens Gods plan

- opname van de gemeente

Wij die behoren tot de gemeente van God, hebben veel overeenkomsten met Henoeh. God verlangt ook bij ons naar een intieme wandel om ons:

- Zijn gedachten mee te delen
- te helpen in het vasthouden en in het doorgeven er van
- uit te laten zien naar de komst van de Heer Jezus.

Ook dat laatste punt is van groot belang. We weten niet of God Henoeh vooraf op de hoogte heeft gebracht van zijn wegneming, maar Hij heeft het ons wèl verteld³³!

Wij zijn het enige gezelschap dat ook opgenomen wordt (net als Henoeh) èn die dit feit nu al weten, zodat het in ons leven zichtbaar is dat wij op weg zijn naar onze ontmoeting met de Heer Jezus.

God laat de genadetijd zolang mogelijk doorgaan (net als Metusalach), omdat Hij niet wil dat iemand verloren gaat³⁴. Dat is de boodschap voor de religieuze èn goddeloze wereld.

Intussen wandelt Hij met groot genoegen met elk van Zijn kinderen, die meer van Zijn gedachten wil begrijpen (net als Henoeh).

De Heer Jezus

Lukas beschrijft (evenals Mattheüs) de afstamming van de Heer Jezus³⁵. Hij begint bij Jozef en gaat steeds verder terug, totdat hij in de lijn van de genade³⁶ via Henoeh en Seth uitkomt bij Adam, de zoon van God.

Henoeh - een wandel met God (Genesis 5)

Niet alleen de geloofshelden, maar ook alle tussenliggende eigenzinnige personen worden vermeld, alsof Lukas wil vertellen:

Hij kwam bij ons, heel gewoon,
de Zoon van God als mensenzoon.

Vragen

1) *“Henoeh wandelde met God. Dat behaagde Hem.*

Hoe lees ik: het behaagde de Here hem te verbrijzelen (Jesaja 53 : 10)?”

Filippus legt de kamerling uit, dat Jesaja het in dit hoofdstuk heeft over Christus³⁷, dus zo’n 400 jaar voordat Hij werkelijk komt.

De Heer Jezus weet alles wat over Hem zal komen, en toch komt Hij om Gods wil te doen³⁸. Eindelijk een Mens die helemaal Gods wil doet, en we lezen dan ook een paar keer dat God dat vanuit de hemel laat weten³⁹.

Wat dat betreft lijkt het leven van Henoeh een beetje op dat van de Heer Jezus, maar Jesaja 53 laat een uniek Persoon zien, Christus. Daarin zijn het niet zozeer de mensen die Hem veel leed bezorgen, maar is het juist God Zelf die alles op Hem doet neerkomen wat wij hebben veroorzaakt.

Christus wordt zo de veroorzaker van onze zonden, en het behaagt God Hem te verbrijzelen! Daar staat ons verstand stil. Was er werkelijk geen andere weg om ons te redden?

God heeft zelfs Zijn eigen Zoon niet gespaard, maar Hem voor ons allen overgegeven⁴⁰.

Als dit nodig was om ons te redden, dan buigen we in aanbidding neer voor zo’n Goddelijke liefde.

³³ 1 Thessalonika 4 : 15

1 Korinthe 15 : 51

³⁴ 2 Petrus 3 : 9

³⁵ Lukas 3 : 23 - 38

³⁶ Genesis 5

³⁷ Handelingen 8 : 32 - 35

³⁸ Hebrëen 10 : 7

³⁹ Lukas 3 : 22

Mattheüs 17 : 5

⁴⁰ Romeinen 8 : 32

2) *“Waarom kan er niet van Salomo gezegd worden: hij wandelde met God?”*

We weten niet altijd waarom bepaalde dingen *niet* in de Bijbel staan, dus dat blijft gissen. Bovendien geldt voor verreweg de meeste gelovigen dat God deze regel niet vermeldt bij het beschrijven van hun leven. Dit “hij wandelde met God” wordt alleen gezegd van Henoeh en Noach (bij deze laatste trouwens alleen vóór de zondvloed).

Beperken we ons tot een vergelijking van Henoeh en Salomo, dan kent Salomo wel een goed begin maar het gaat later toch erg mis. Bovendien zijn er bij Salomo trouwe en godvruchtige mensen als Natan, Zadok en Benaja⁴¹. Hij is dus zeker niet eenzaam. Ondanks bepaalde overeenkomsten zijn de verschillen tussen Henoeh en Salomo aanzienlijk.

3) *“Hoe herken je vandaag de dag schijnchristenen?”*

Een enkel kenmerk kwamen we in de brief van Judas tegen. Johannes noemt een paar kenmerken van een kind van God: je broeder liefhebben⁴², God en Zijn geboden liefhebben⁴³, enz. De tegenovergestelde kenmerken (je broeder, God en Zijn geboden haten) maken iemand tot een kind van de duivel. Heel zwart-wit, maar vooral bedoeld als bemoediging voor de jonge gelovigen (tot wie Johannes zich richt) als zij bij zichzelf en elkaar deze kenmerken aantreffen. Het is zeker geen sjabloon dat we simpel kunnen gebruiken om iemand tot naamchristen te bestempelen. We hebben misschien af en toe de neiging om dat te doen met een broeder of zuster die het niet met ons standpunt eens is,

⁴¹ 1 Koningen 1 : 8, 26

⁴² 1 Johannes 3 : 14

⁴³ 1 Johannes 5

maar we kunnen dit soort kwalificaties beter aan God overlaten.

Soms moeten we handelend optreden, b.v. met iemand die na veel geduld en liefde niet tot inkeer komt, hetzij in leerstellig of in moreel opzicht. Daar geeft God dan wel de nodige wijsheid voor, na gebed!

4) *“De Henoehs van deze tijd vinden weinig aansluiting bij ‘hen’”.*

Ja, dat klopt.

Het is prachtig om op Henoeh te lijken, maar het maakt soms eenzaam. De mensen die je wilt bereiken en die je op Gods Woord wilt wijzen, lijken niet op je te zitten wachten.

Dat is wellicht even wennen, maar we bevinden ons dan in goed gezelschap. Geen enkele profeet is enthousiast onthaald om zijn boodschap. Een profetische boodschap is namelijk altijd bedoeld om wakker te schudden, met als gevolg: de ander opbouwen⁴⁴.

Daar geeft God kracht en wijsheid voor, zelfs al zijn we alleen.

⁴⁴ 1 Korinthe 14 : 3